

Vasile Alecsandri - Iarna

Repere analitice

-SPECIA LITERARĂ,-

- pastel, termen introdus in campul literaturii de insusi Vasile Alecsandri, ca titlu al ciclului sau, si utilizat numai in cadrul literaturii romane; desemneaza o specie descriptiva a genului liric in care, conturand un tablou din natura, autorul exprima cu discretie o stare afectiva; preluat din artele plastice (fr. pastel sau it. pastello exprima un procedeu de pictura bazat pe efectele de culoare ale unor creioane moi), termenul trimite la curentele literare ale vremii: prin descrierea naturii recunoastem orientarea naturista a poetilor romantici, iar prin viziunea picturala, uneori statica, mai puternic marcata in asa-numitele pasteluri chineze, sugestii ale parnasianismului care se infiripa cam in acelasi timp in Franta;
- "Pastelurile" constituie opera literara cea mai durabila a bardului de la Mircesti si, in acelasi timp, treapta cea mai inalta la care a ajuns poezia romaneasca pana la aparitia lui Mihai Eminescu;
- ca poet al iernii, Vasile Alecsandri a ramas neintrecut in literatura romana; in "Iarna", tabloul acestui anotimp, ca al oricarei geneze, dobandeste grandoare.

-FIGURI DE STIL SI IMAGINI POETICE:-

- predomina imagini vizuale, plastice, culorile pure, Alecsandri avand marea arta de a realiza un tablou intr-o singura culoare, albul imaculat si stralucitor;
- spatiul vast al inaltimilor: "cumplita iarna", epitet si inversiune; "cerne", personificare; "lungi troiene calatoare", metafora; "ca un roi de fluturi albi", comparatie, "ai tarii umeri dalb?", metafora si epitet;
- durata caderii de zapada: repetitie (verbul "ninge", asociat cu adverbe de timp): "Ziua ninge, noaptea ninge, dimineata ninge iara!";
- planul terestru: "zale argintie", metafora si epitet; "se Imbraca", personificare; "mandra tara", epitet si inversiune;
- imaginea soarelui: "rotund si palid", epitet multiplu; "Ca un vis de tinerete pintre anii trecatori", comparatie;
- intinderea imensa de ninsoare: "Tot e alb pe camp, pe dealuri, impregiur, in departare,/ Ca fantasme albe plopilor insirati se perd in zare", enumeratie si comparatie; "(i)ntinderea pustie, fara urme, fara drum", enumeratie;
- intregul cadru terestru in lumina soarelui, redat prin metafora: "oceanul de ninsoare".

-Eseu-

Vasile Alecsandri a cantat, in "Pasteluri", toate anotimpurile, am putea spune toate lunile anului. In unele poezii a fost depasit, de altii, in primul rand de Eminescu, insa ca poet al iernii a ramas neintrecut. In poezia "Iarna", tabloul acestui anotimp, ca al oricarei geneze, dobandeste grandoare. Alecsandri creeaza un cadru dominat de masive caderi de zapada: "Din vazduh cumplita iarna

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

cerne norii de zapada,/ Lungi troiene calatoare adunate-n cer gramada;/ Fulgii zbor, plutesc in aer ca un roi de fluturi albi,/ Raspandind fiori de gheata pe ai tarii umeri dalbi."

Predomina aici, ca in orice alt pastel, imagini vizuale, plastice, culorile pure. Alecsandri are marea arta de a realiza un tablou intr-o singura culoare, albul imaculat si stralucitor. Din spatiul vast al inaltimilor, poetul delimiteaza forme dinamice, mai intai imaginea norilor, redata prin metafora, "lungi troiene calatoare adunate-n cer gramada", apoi dansul gratios al fulgilor de nea. Spatiul dintre cer si pamant este surprins in miscare armonica, reliefata vizual de verbele "zbor" si "plutesc" si de comparatia "ca un roi de fluturi albi". Imaginea zborului fulgilor de nea creeaza, in intregul peisaj, o atmosfera sarbatoareasca, de basm, de poveste de iarna, plina de surprize si de incantare.

Strofa a doua fixeaza durata caderii de zapada, parand nesfarsita, imagine realizata prin repetitia verbului "ninge", asociat cu adverbe de timp: "Ziua ninge, noaptea ninge, dimineata ninge iara!". Din inalt, privirea coboara catre intinderea terestra: "Cu o zale argintie se imbraca mandra tara". Pana in acest moment, poetul prezentase vazduhul amenintator, norii fumegosi si jocul diafan al fulgilor de nea. Acum, in poezie se contureaza si spatiul terestru, mai mult inchipuit decat cuprins cu privirea, transformat cu totul de stralucirea mantiei de zapada. Tara intreaga este personificata, are "umeri dalbi" (metafora + epitet), este mandra, frumoasa si stralucitoare, aproape umanizata, se imbraca sarbatoresc "cu o zale argintie" (metafora + epitet).

Frumusetea peisajului terestru anima in asemenea masura simtirea lirica, incat imagini ale vazduhului mai intervin pe parcursul poeziei doar intamplator si numai in masura in care aparitia soarelui, de exemplu, sporeste stralucirea intinderii nesfarsite de zapada. in timpul ninsorii, "Soarele rotund si palid se prevede pintre nori/ Ca un vis de tinerete pintre anii trecatori.". Imaginea lui confera poeziei o nota de melancolie, poetul creand, prin comparatie, o paralela intre miscarea soarelui si trecerea anilor, a anotimpurilor.

Sentimentul de tristete vaga sporeste insa placerea contemplarii tabloului de iarna, dandu-i, in strofa a treia, noi frumuseti: "Tot e alb pe camp, pe dealuri, impregiur, in departare,/ Ca fantasme albe plopilor insirati se perd in zare,/ si pe-ntinderea pustie, fara urme, fara drum,/ Se vad satele pierdute sub clabuci albi de fum.". Intinderea terestra este surprinsa in aceste versuri in ansamblu, inundata de albul imaculat, simbol al puritatii si semn parca al unui inceput de lume. Privelistea se constituie printr-o miscare oculara inceata, cu popas pe fiecare element al naturii, cu priviri largi, de jur imprejur, de aproape catre departe, sugestii create de versul "Tot e alb, pe camp, pe dealuri, impregiur, in departare", care, prin sensul neutru al pronumelui nehotarat "tot" si prin intelesul din ce in ce mai nedeterminat al celorlalte cuvinte, nu precizeaza forme si nu limiteaza spatiul.

Sunt posibile astfel, in acest spatiu gol, ca in desert, aparitii fantomatice, topite in zarea incerta a departarilor, acelea ale plopilor, comparati cu fantasme albe, si ale satelor, "pierdute sub clabuci albi de fum". Privirea se fixeaza si asupra altor caracteristici ale tabloului: pustietatea campurilor si incremenirea totala a naturii in timpul iernii. Desi initial poetul percepe, cu multiple implicatii lirice, caderea nesfarsita a fulgilor de nea, nota dominanta a peisajului este nemiscarea. Tabloul iernii

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

este static, alcatuit din imagini vizuale ce. se deruleaza lent, create de o privire parca visatoare, contemplativa, melancolica. Poetul goleste intentionat spatiul de sunete si de miscare, prin predominanta albului si, mai ales, prin simplificarea gradata a formelor, o privire cuprinzatoare infatisand catre final pamantul ca o "intindere pustie, fara urme, fara drum".

Dupa aceasta minutioasa stilizare a cadrului in linii aproape imateriale si diafane, este firesc si usor ca poetul sa figureze, prin metafora, vastele forme spatiale ca un imens "ocean de ninsoare", al carui cuprins sporeste sub stralucirea intensa a luminii solare: "Dar ninsoarea inceteaza, norii fug, doritul soare/ Straluceste si dismiarda oceanul de ninsoare.". Lungirea masurii versului cu o silaba (o-ce-a-nul) contribuie la realizarea aceleiasi impresii de imensitate si de solemnitate a intregului cadru, Incetarea ninsorii, fuga norilor de pe cer si aparitia soarelui semnifica, in acelasi timp, reaparitia vietii si a miscarii in acest tablou static, aparent pustiu, semn ca totul se afla in necontenita miscare si ca in subteranele nestiute ale iernii se pregateste eruptia de mai tarziu a sevelor bogate ale primaverii. Aparitia din final a omului se asociaza cu o adevarata explozie sonora, de bucurie si de triumf al vietii ce se va instaura treptat: "Iata-o sanie usoara care trece peste vai.../ In vazduh voios rasuna clinchete de zurgalai."

Concentrand toate efectele sonore in ultimul vers al pastelului, in voioasele "clinchete de zurgalai", singura imagine auditiva a textului, Vasile Alecsandri risipeste incordarea, facand loc calmului si buneii dispozitii, sentimentelor de optimism si de incredere in puterea naturii de a renaste, mai proaspata si mai frumoasa.